

שו"ת בנוגע לקורונה מאת הרב אשר וייס שליט"א

עניית אמן וכו' בטלפון ובאמצעים אלקטרוניים

שאלה

אנשים רבים שואלים לגבי השימוש בטלפון או באמצעים אלקטרוניים אחרים לגבי עניית אמן, קדיש, מודים דרבנן וגם השנה לגבי ערב פסח השתתפות בסיום, האם אפשר באחד מהאמצעים האלו להשתתף.

תשובה

לגבי עניית אמן, קדיש, קדושה, מודים דרבנן - מכיון שמגיפה משתוללת, והגמ' בבבא קמא אומר "בשעת דבר כנס רגלך" וחז"ל מצטטים את דברי הנביא ישעיהו בפרק כ"ו "לך עמי בא בחדרך וסגור דלתך בעדיך". ומומחי הרפואה אומרים שהדרך היחידה לעצור את המגיפה זה רק ע"י בידוד, להימנע מלהתקרב לבני אדם. ולכן רבבות אלפי ישראל בעולם כולו, בארה"ב, באירופה וגם בא"י סגרו את בתי הכנסיות, והמונים מתפללים ביחידות. השאלה נשאלת לגבי השימוש בטלפון ובאמצעים אחרים - אפשר לענות אמן.

הגמ' בסוכה מספרת שבאלכסנדריה שבמצרים התקבץ המון רב וא"א היה לשמוע את הש"ץ. והיו מניפים בסודרים כדי שאנשים ידעו מתי סיים ברכה, כדי לענות אמן. כאשר אנחנו שומעים ברדיו ובאמצעים אחרים ברכות ותפילות לא בזמן אמת, אלא הקלטות, אין לזה שום משמעות ואין שום מצוה לענות אמן. אבל כאשר זה בזמן אמת אפשר לענות אמן, יהא שמיה רבא, גם מודים דרבנן שאין לנו אלא תפילה בעלמא.

לגבי קדושה - לענ"ד ראוי לכוון כשאומרים את הפסוקים של נביא שמכוונים לכל פסוקי הנביא, קדוש וברוך, אבל אפשר לענות גם קדושה דרך הטלפון.

השנה בתענית בכורים, הלוואי שהקב"ה יפסיק את המגיפה ונוכל לחזור לשגרה לפני פסח, אבל בדרך הטבע זה לא נראה, ואני חושב שאפשר לשמוע סיום דרך הטלפון וזה נחשב כאילו השתתפנו בסיום. מי שיכול לסיים מסכת בעצמו, וודאי שזה עדיף. אבל כל הבכורים שאין בידם לסיים מסכת, אע"פ שעדיין יש שבועיים, זה מספיק זמן לסיים את ב"ב. אבל מי שלא יסיים מסכת בעצמו, יכול להקשיב ולאכול ולשתות באותו יום. אין הדבר כן לגבי תשעת הימים. אבל לגבי תענית בכורים השנה אני חושב שאפשר לשמוע את הסיום גם דרך הטלפון ונחשב בידו כאילו סיים את המסכת.